

ภาคผนวก ข

เอกสารสรุป การวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม
ในชุมชนวัดประชากระปิอธรรม เขตดุสิต กรุงเทพฯ

การวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม

เรื่อง

พื้นที่สร้างสรรค์-ไม่สร้างสรรค์ในชุมชนวัดประชากระปิอธรรม

โดย

ทีมนักวิจัยชุมชนวัดประชากระปิอธรรม
ทีมที่ปรึกษาจากหน่วยงานต่าง ๆ

ชื่อเรื่องที่ศึกษา การศึกษาพื้นที่สร้างสรรค์-ไม่สร้างสรรค์ ในชุมชนวัดประจักษ์ศิลปาคม

ความเป็นมา

ปัจจุบัน ปัญหาในชุมชนโดยเฉพาะชุมชนเมืองมีมากมายและหนึ่งในปัญหาที่น่าเป็นห่วงก็คือ เรื่องพื้นที่ในชุมชนที่นอกจากจะแออัดแล้ว ยังมีสภาพแวดล้อมที่ส่งผลให้เกิดปัญหามากมาย เช่น บางแห่งมีบริเวณที่เป็นพื้นที่เสี่ยงที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินของคนในชุมชน ได้แก่ มีสถานที่ล้นหลาม บถนนไม่มีไฟส่องสว่าง บางแห่งเคยเป็นพื้นที่ ๆ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนแต่ปัจจุบันกลับกลายเป็นแหล่งมั่วสุม ยาเสพติด หรือบางแห่งเป็นสถานที่เอื้อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนแต่ในขณะเดียวกันคนที่อาศัยอยู่บริเวณนั้นก็สร้างความเดือดร้อนให้แก่คนใน ชุมชนด้วยการกินเหล้าส่งเสียงดัง และยังไปกว่านั้นบางชุมชนยังล้อมรอบไปด้วยสถานบันเทิงเรีงรมย์ แหล่งยั่วยุต่าง ๆ หรือ มีกิจกรรมที่ไม่เหมาะสมขัดต่อหลักศีลธรรมหรือเป็นแบบอย่างที่ไม่ดีแก่เด็กและเยาวชน ดังเช่น ร้านคาราโอเกะ บาร์ ร้านเหล้า ร้านเกม ร้านอินเทอร์เน็ต ซึ่งหากปล่อยบริเวณพื้นที่เหล่านี้ทิ้งไว้โดยมิได้มีการจัดการอะไรอาจจะเกิดปัญหาหรือผลกระทบกับคนในชุมชนได้โดยเฉพาะกับเด็กและเยาวชน

จากปัญหาดังกล่าว ได้มีแกนนำจากศูนย์บริการครอบครัวในชุมชนวัดประจักษ์ศิลปาคม และหน่วยงานจากศูนย์บริการสาธารณสุข 3, 5, 9, 23, 29 และวชิรพยาบาล ได้ร่วมกันสำรวจข้อมูลพื้นที่สร้างสรรค์-ไม่สร้างสรรค์ในชุมชนวัดประจักษ์ศิลปาคมทั้งสี่ชุมชน ตั้งแต่เดือนมีนาคม-กันยายน 2551 เพื่อต้องการทราบสภาพปัญหา สถานการณ์ของชุมชนวัดประจักษ์ศิลปาคม และนำข้อมูลที่ได้กลับมาแก้ไขปัญหาหรือร่วมกันหาทางออก

จากการลงเก็บข้อมูล ทำให้ขณะนี้ได้มีข้อมูลเรื่องพื้นที่สร้างสรรค์และไม่สร้างสรรค์ในชุมชนวัดประจักษ์ศิลปาคม มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กจึงได้ร่วมกับกลุ่มนักวิจัยและหน่วยงานต่าง ๆ จัดทำโครงการ เวทีชาวบ้าน ชุมชนวัดประจักษ์ศิลปาคมขึ้นเพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยมาเผยแพร่ให้แก่ประชาชนในชุมชนให้ได้รับรู้ข้อมูล เพื่อนำไปสู่การขยายผลพัฒนาชุมชนให้ดีขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาพื้นที่สร้างสรรค์-ไม่สร้างสรรค์ในชุมชนวัดประจักษ์บ่อธรรม
2. เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาสภาพแวดล้อมที่ดีและเหมาะสมต่อเด็ก

ความหมายของพื้นที่สร้างสรรค์ –ไม่สร้างสรรค์

พื้นที่สร้างสรรค์ หมายถึง สถานที่ที่ (1)เป็นแหล่งเรียนรู้ให้บริการแก่ชุมชน เช่น ศูนย์สุขภาพ ศูนย์บริการครอบครัว (2)ก่อให้เกิดประโยชน์ในชุมชน เช่น วัด บ้าน โรงเรียน สนามฟุตบอล

พื้นที่ไม่สร้างสรรค์ หมายถึง สถานที่ที่ (1)เป็นแหล่งมั่วสุม เช่น ร้านเกมส์ โต๊ะสนุกเกอร์ (2) เป็นจุดมั่วสุม เช่น กลุ่มติดยาเสพติด /กลุ่มวัยรุ่น (3) เป็นจุดเสี่ยงเกิดอาชญากรรม / ขยายยาเสพติด และ (4) เป็นจุดเสี่ยงต่อความปลอดภัยในชีวิต เช่น วินมอเตอร์ไซด์ ริมเขื่อน

วิธีการศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ จำนวนครอบครัวที่เก็บข้อมูลทั้งหมด 66 หลังคาเรือน โดยแบ่งเป็น

1. ชุมชนวัดประจักษ์บ่อธรรม 1	จำนวน	22	หลังคาเรือน
2. ชุมชนวัดประจักษ์บ่อธรรม 2	จำนวน	19	หลังคาเรือน
3. ชุมชนวัดประจักษ์บ่อธรรม 3	จำนวน	14	หลังคาเรือน
4. ชุมชนวัดประจักษ์บ่อธรรม 4	จำนวน	11	หลังคาเรือน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

แนวคำถามสำหรับสัมภาษณ์เก็บข้อมูลพื้นที่สร้างสรรค์ – ไม่พื้นที่สร้างสรรค์

1. ท่านคิดว่า “พื้นที่สร้างสรรค์-พื้นที่ไม่สร้างสรรค์” คือ อะไร
2. ในชุมชนมีพื้นที่หรือบริเวณใดบ้างที่เป็นพื้นที่สร้างสรรค์สำหรับคนในชุมชน เพราะอะไร ช่วยเล่าให้ฟังอย่างละเอียดและบอกตำแหน่งให้ชัดเจน
3. ในชุมชนมีพื้นที่หรือบริเวณใดบ้างที่เป็นพื้นที่ไม่สร้างสรรค์สำหรับคนในชุมชน เพราะอะไร ช่วยเล่าให้ฟังอย่างละเอียดและบอกตำแหน่งให้ชัดเจน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทีมนักวิจัยชุมชนสำรวจข้อมูลภาคสนามโดยการสัมภาษณ์ตามแนวคำถามที่ได้ร่วมกันวางไว้
2. ทีมนักวิจัยร่วมจัดบันทึกแยกแยะข้อมูลร่วมกับทีมที่ปรึกษาจากหน่วยงาน
3. ทีมนักวิจัยรวบรวมข้อมูลเพิ่มโดยประชุมร่วมกับบุคคลสำคัญในชุมชนเพื่อเติมเต็มข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. แยกแยะข้อมูลที่ได้จากการสำรวจชุมชนการจัดลำดับข้อมูลและความรู้ที่ได้เรียนรู้ร่วมกันในทีมนักวิจัย, บุคคลสำคัญในชุมชน และครอบครัวบางส่วนในชุมชน
2. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คำร้อยละ

การนำเสนอผลการศึกษา

การนำเสนอเป็นเอกสารรายงานการศึกษาและนำเสนอผลตรวจสอบร่วมกับสมาชิกในชุมชน ได้แก่ การจัดเวทีการเรียนรู้ในชุมชน

การปฏิบัติการเพื่อต่อยอดจากผลการศึกษาวิจัย

1. การวางแผนการปฏิบัติการเพื่อแก้ไขปัญหา
2. การปฏิบัติการเพื่อแก้ไขปัญหา
3. การประเมินผลการปฏิบัติการ

ระยะเวลาในการศึกษา

การดำเนินงาน	ระยะเวลา
การอบรมความรู้เกี่ยวกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการ	ตุลาคม 2550
การประชุมทีมนักวิจัย	กุมภาพันธ์- มีนาคม 2551
การเก็บรวบรวมข้อมูล	เมษายน-กันยายน 2551
การวิเคราะห์ข้อมูล	สิงหาคม-กันยายน 2551
การนำเสนอผลการศึกษาวิจัย	มกราคม 2552
การวางแผนปฏิบัติการต่อยอดจากผลการศึกษาวิจัย	กุมภาพันธ์ 2552
การปฏิบัติการแก้ไขปัญหา	ปี 2552

ผลการศึกษา
พื้นที่สร้างสรรค์ในชุมชนวัดประชากระบือธรรม

จากการสำรวจโดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างในชุมชนวัดประชากระบือธรรมของทีม
นักวิจัยชุมชน พบว่าพื้นที่สร้างสรรค์ในชุมชนวัดประชากระบือธรรมทั้ง 4 ชุมชน มีดังนี้

สถานที่/บริเวณ	จำนวน	ร้อยละ	เหตุผลของผู้ให้สัมภาษณ์ต่อพื้นที่
❶ ในวัด	31	46.97	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นที่ทำพิธีกรรม/กิจกรรมทางศาสนา สืบทอดพระพุทธศาสนา ทำบุญเทศกาล - มีห้องสมุด ศาลาเอนกประสงค์ รมี่น สะอาดเป็นระเบียบ - มีตลาดนัดขายสินค้าราคาถูก ทำให้มีอาชีพในชุมชน - มีการจัดกิจกรรม เช่น การออกกำลังกาย - เป็นที่ชุมนุมของคนทุกวัย พาเด็กเข้าวัดได้
❷ ศูนย์บริการครอบครัว	24	36.36	<ul style="list-style-type: none"> - มีกิจกรรมที่ให้ประโยชน์กับเด็กในวันสำคัญต่าง ๆ - เป็นที่สำหรับอ่านหนังสือ - เป็นที่ใช้เวลาว่างเป็นประโยชน์ เช่น ออกกำลังกาย เรียนพิเศษ สอนพิเศษ สอนหนังสือ มีอุปกรณ์ทุกอย่างให้เบิกมีของเล่นเด็ก - เป็นที่ ๆ พ่อแม้นำลูกมาฝากไว้ได้ - เป็นจุดที่มีเสียงตามสาย - เป็นที่ตั้งกองทุนหมู่บ้าน กองทุนออมทรัพย์และกองทุน100ปี สมเด็จย่า
❸ โรงเรียนวัดประชากระบือธรรม	20	30.30	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นสถานที่ให้ความรู้แก่เด็ก เด็กได้เรียนใกล้บ้านทำให้ประหยัดค่าใช้จ่าย เดินทางสะดวก - มีห้องสมุด ห้องพยาบาล ห้องประชุม - มีสถานที่ออกกำลังกาย มีสนามกีฬา - อาจารย์ในโรงเรียนดี - มีฝึกสอนครัวปลูกเองในโรงเรียน
**❹ สนามกีฬา / ลานกีฬา (ชุมชน2)	15	22.73	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นที่ออกกำลังกาย - เป็นสถานที่พักผ่อน ทำกิจกรรม เช่น เดินเล่น เด็กมาเล่น นั่งคุยกัน

สถานที่/บริเวณ	จำนวน	ร้อยละ	เหตุผลของผู้ให้สัมภาษณ์ต่อพื้นที่
			<ul style="list-style-type: none"> - บางครั้ง เป็นที่จัดกิจกรรม มีกิจกรรมให้เด็กเล่น มีที่เตะบอล - เป็นที่กักสัตว์ มีพื้นที่กว้างขวาง
๕ ศูนย์สุขภาพชุมชน1/ศูนย์ผู้สูงอายุ	12	18.18	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นที่จ่ายยาเวลาไม่สบาย - มีการตรวจวัดความดัน - เป็นที่ออกกำลังกาย - เป็นที่ชุมชนผู้สูงอายุ มีการประชุมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้สูงอายุ
6. ห้องสมุดชุมชน 3	12	18.18	- เป็นแหล่งทำกิจกรรม แต่ตอนนี้ไม่ใช่เป็นห้องสมุดแล้ว
7. ชุมชน4ทั้งหมด	7	10.61	<ul style="list-style-type: none"> - ถนนสะอาด โดยชาวบ้านร่วมมือทำความสะอาด - คนในชุมชนล้วนมีฐานะดี - ผู้นำชุมชนเข้มแข็ง ประธานชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมตลอด มีการทำกิจกรรมร่วมกัน มีทหารมาดูแล
8. สนามเปตอง	6	9.09	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นที่ชุมนุมผู้ใหญ่ และผู้สูงอายุ - เป็นที่ออกกำลังกาย
9. อาคารอเนกประสงค์ (ในวัด)	5	7.57	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นที่เรียน กศน. - เป็นที่ทำกิจกรรม - มีห้องสมุดให้เรียนรู้
10. วินมอเตอร์ไซด์ / สามล้อชุมชน 4	4	6.06	- ให้ความสะดวกสบายกับชุมชน ทำให้เดินทางสะดวก
11. ถนนในชุมชน 4	4	6.06	<ul style="list-style-type: none"> - มีการกวาด ล้างถนน มีท่อระบายน้ำ มีทหารช่วยทำความสะอาด - คนเดินไม่พลุกพล่าน
12. วินมอเตอร์ไซด์ (อพาร์ทเมนท์)	2	3.03	- สะดวก คอยดูแลรถเข้าออกให้
13. ศูนย์สุขภาพชุมชน 3	2	3.03	- เป็นที่จ่ายยาเวลาไม่สบาย

พื้นที่ไม่สร้างสรรค์ในชุมชนวัดประหาระบือธรรม

จากการสำรวจโดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างในชุมชนวัดประหาระบือธรรมของทีม นักวิจัยชุมชน พบว่า พื้นที่ไม่สร้างสรรค์ในชุมชนวัดประหาระบือธรรมทั้ง 4 ชุมชน มีดังนี้

สถานที่/บริเวณ	จำนวน	ร้อยละ	เหตุผลของผู้ให้สัมภาษณ์ต่อพื้นที่
❶ ร้านคาราโอเกะ บริเวณข้างโรงเรียน (ตึกแถว)	22	33.34	<ul style="list-style-type: none"> - คนในนั้นสูบบุหรี่ ดื่มเหล้า ร้องเพลง เสียงดังรบกวน หนวกหู - มีหนึ่งร้านเป็นแหล่งขายยา - เป็นสถานที่ที่ไม่เหมาะสมเพราะอยู่ใกล้โรงเรียนจะเป็นแบบอย่างไม่ดีสำหรับเด็กทำให้เด็กเห็นสิ่งไม่ดี บางครั้งมีการกอดจูบกัน
**❷ สนามกีฬา / ลานกีฬา (ชุมชน 2)	19	28.79	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นที่กินเหล้า มั่วสุม ขายยา มียาเสพติด (บริเวณร้านค้าที่อยู่ตรงข้าม) - มีเด็กวัยรุ่นมั่วสุม ทะเลาะกัน - ช่วงเวลากลางคืนมักเป็นพื้นที่ไม่สร้างสรรค์ (มืดและมีวัยรุ่นมั่วสุม) ไม่มีไฟส่องสว่าง (แต่เวลามีการเตะบอลจะมีการเปิดไฟ) - ไม่มีของเล่นสำหรับเด็ก
<p>ข้อมูลเพิ่มเติมที่ได้จากเด็ก เยาวชน ในลานกีฬาจะมีคนมานั่งรวมกลุ่มกันมีประมาณ 5 กลุ่ม คือ</p> <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มที่ 1 เป็นเยาวชนอายุ 14-20 ปี จำนวนประมาณ 15-16 คน ส่วนใหญ่จับกลุ่มคุยกันเรื่องเกม มอเตอร์ไซด์ ผู้หญิง เทียว มีการกินเหล้า เบียร์ บางครั้งก็แซวกะเทย มีช่วงเวลาที่มารวมกลุ่มตั้งแต่ 6 โมงเย็น-5 ทุ่ม เมื่อก่อนมักจะมีเด็กจากที่อื่นเข้ามาในกลุ่มเยอะ แต่ปัจจุบันเป็นคนในชุมชนมากกว่า - กลุ่มที่ 2 ส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง อายุประมาณ 45 ปี ขึ้นไป จำนวนประมาณ 5-6 คน มักจะนิทานเรื่องชาวบ้าน นิทานและด่าว่าวัยรุ่น นอนเล่น เคยมีเรื่องกับกลุ่ม 1 ช่วงเวลาที่มารวมกลุ่มมีสองช่วงคือ 8.00-13.00 น. และ 15.00-18.00 น. ในอดีตมีคนในกลุ่มนี้เคยขายยาฆ่า และขายหยวกได้ดิน ปล่อยเงินกู้ ปัจจุบันไม่แน่ใจว่ายังขายยาฆ่าอยู่หรือไม่(เคยโดนตำรวจจับมาแล้วเรื่องขายยา) แต่ยังชอบนิทานและด่าว่าวัยรุ่น 			

สถานที่/บริเวณ	จำนวน	ร้อยละ	เหตุผลของผู้ให้สัมภาษณ์ต่อพื้นที่
			<ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มที่ 3 ส่วนใหญ่อายุประมาณ 20-60 ปี เพศชายมากกว่าเพศหญิง มีประมาณ 10 คนขึ้นไป และมีตำรวจร่วมกลุ่มด้วย กิจกรรมที่ทำคือเปิดบ่อน เล่นไพ่ ไฮโล และกินเหล้า ช่วงเวลาที่มารวมกลุ่มประมาณ 19.30 น. ส่วนใหญ่เป็นคนนอกชุมชนเข้ามาในบ่อน เคยมีการทะเลาะ (ตีกัน) กันเองในกลุ่ม - กลุ่มที่ 4 ส่วนใหญ่อายุ 18 ปีขึ้นไป มีประมาณ 20 คน เพศชายมากกว่าเพศหญิง กิจกรรมที่ทำ ได้แก่ เล่นบอล คูยกัน กินเหล้า ช่วงเวลาที่มารวมกลุ่มตั้งแต่เวลา ประมาณ 16.00 น.เป็นต้นไป บางวันจะมีคนนอกเข้ามา เคยได้ยินมาว่ามีการขายบริการในจุดที่กลุ่มนี้รวมกลุ่มด้วย - กลุ่มที่ 5 มีการรวมกลุ่มสองช่วงเวลา คือช่วงเช้า มักจะเป็นแม่บ้านอายุ 28 ปีขึ้นไป มีประมาณ 10 คนขึ้นไป (ไม่เกิน 20 คน) มักนั่งนิทานคนอื่น ขายหอยและสังแซร์ และช่วงบ่ายเป็นกลุ่มผู้ใหญ่วัยกลางคนมาตั้งวงกินเหล้า
๓ ริมเขื่อนติด ม.พัน 4 (พื้นที่ชุมชน 2 และ 3)	18	27.27	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นที่ลับหูลับตา เป็นที่เปลี่ยว ไม่มีไฟส่องสว่าง น้ำเน่าเหม็น - เป็นแหล่งมั่วสุม กินเหล้า ทะเลาะกัน - เป็นทางผ่านของยาเสพติด บางครั้งมีชิงทรัพย์
๔ บริเวณรอบนอก วัดประชา 4.1 หลังวัดข้าง กำแพงริมเขื่อน	14	21.21	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นที่มีคนเดินยา เป็นแหล่งค้ายา - พลุกพล่าน มีการฉกชิงวิ่งราว - มีต้นไม้ใหญ่จะล้มทับหลังคาบ้านคนในชุมชน - แสงสว่างไม่พอ - มีขยะมาก มีคนจรจัดสกปรกมาอาศัยและขับถ่ายลงคลองเหม็น และมีหมาจรจัดชอบกัดคน
4.2 ถนนหน้า ร.ร. ช่วงทางโค้งวัด			<ul style="list-style-type: none"> - ตอนกลางคืนประมาณ 3 ทุ่ม –เที่ยงคืน มีการฉกชิงวิ่งราวชิงทรัพย์
๕ ร้านเกมใน ชุมชน 4	11	16.67	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่จำกัดเวลาในการเล่นเกม - มีการมั่วสุมของเด็ก
6. ในวัดประชา ระบือธรรม	8	12.12	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นที่ส่งยาเสพติด - มีสัตว์จรจัดมาอยู่ทำความเดือดร้อนรำคาญ เช่น ชีหมาเป็นยะ - มีตลาดนัดที่สกปรก - ทรอดโทรมเก่า กุฏิพระไม่พอ

สถานที่/บริเวณ	จำนวน	ร้อยละ	เหตุผลของผู้ให้สัมภาษณ์ต่อพื้นที่
			- ไม่มีการกระจายเสียงตามสาย ไม่มีการรบกวนชัดเจน
7. มอเตอร์ไซค์ (อพาร์ทเมนท์)	6	9.09	- มีการมั่วสุมกินเหล้า - ไล่ตีกันบ่อย ตำรวจไม่ดูแล
8. ซอยย่อยชุมชน 1	5	7.57	- เดินเข้าออกยาก เพราะมีรถจอด แคมมาก ถ้าเกิดกรณีไฟไหม้จะทำให้รถดับเพลิงเข้าถึงได้ยาก เวลาที่มีตลาดนัดรถจะเยอะ
9. วินมอเตอร์ไซค์ / วินสามล้อชุม4	4	6.06	- มีการส่งเสียงดังเวลารวมกลุ่มกินเหล้า
10. ถนนในชุมชน 4	4	6.06	- เป็นทางผ่านส่งยาสู่ชุมชน 2 แต่ไม่ใช่แหล่งยาบ้า - เด็กวัยรุ่นชอบเดินเตร็ดเตร่ตอนกลางคืน - ไม่มีไฟ ถนนมืดเพราะเจ้าของบ้านไม่ยอมให้การไฟฟ้าติดตั้ง
11. จุดทิ้งขยะกลาง ซอยชุมชน 4	2	3.03	- มีคนมาทิ้งขยะ (ชุมชน 3 เอามาทิ้ง)
12. หน้าตึกแถวใกล้ ศูนย์สุขภาพชุม4	2	3.03	- เป็นจุดที่มีการรวมตัวกินเหล้าบ่อย ๆ
13. ซอยย่อยชุมชน2	1	1.51	- มีดีไม่มีไฟ
14. บ้านเช่า (ตึกแถว)ชุม4	1	1.51	- เป็นจุดที่มีการรวมตัวกินเหล้าบ่อย ๆ
15. สนามกีฬาใน โรงเรียนวัดประชา ระบือธรรม	1	1.51	- เวลาประมาณ 6 โมงเย็น-2 ทุ่มจะมีเด็กประมาณ 20-30 คน เข้ามามั่วสุมในโรงเรียน และมีการกินเหล้า สูบบุหรี่ จับคู่นั่ง กอดกัน มักพบหลักฐานคือก้นบุหรี่ กลิ่นปัสสาวะ
16. หลังสวน (ชุม2)	1	1.51	- ขายยา เป็นแหล่งมั่วสุม

พื้นที่ชุมชนวัดประหาระปือธรรม ในอดีต.....

ชุมชนวัดประหาระปือธรรมในอดีต มีความแตกต่างจากปัจจุบันทั้งสภาพแวดล้อม วิถีชีวิต และผู้คน ซึ่งค่อนข้างจะเป็นพื้นที่ที่มีความปลอดภัย และมีพื้นที่สร้างสรรค์มากกว่าพื้นที่ที่ไม่สร้างสรรค์ ซึ่งหลายคนในชุมชนมองว่าอยากทำพื้นที่ชุมชนให้กลับไปเหมือนอดีต

สิ่งแวดล้อมในชุมชน

สิ่งแวดล้อมในชุมชนในอดีตดีมาก ธรรมชาติมีความสมบูรณ์ น้ำในคลองหนองบึง สะอาด สามารถอาบน้ำ เก็บผักได้ ในตอนกลางคืนมีตัวทิงถ่วง (หิ่งห้อย) มาปรากฏให้เห็นมากแต่ปัจจุบันไม่พบแล้ว

ลักษณะจะเป็นบ้านเป็นหลัง ๆ ไม่มีตึกแถว จำนวนบ้านน้อย บ้านแต่ละหลังห่างกัน พื้นที่ในชุมชนส่วนใหญ่เป็นสวน รมรื่น เป็นป่า ทางเดินมีดและมีหญ้ารก ถือว่าสถานที่ค่อนข้างเปลี่ยวแต่ปลอดภัยไม่มีอันตราย บรรยากาศจะเงียบ ไม่มีสุนัขจรจัดก่อความรำคาญและสร้างความสกปรกอย่างเช่นปัจจุบัน

การจราจร/การคมนาคม

การเดินทางในชุมชนเมื่อก่อน ถนนหนทางยังไม่สะดวก ถนนปูแผ่นอิฐ ไม่มีรถ ในชุมชนมีคลองบางกระบือผ่านผู้คนจึงสัญจรไปมาด้วยการเดินเท้า-เรือ

ภัยอันตรายในชุมชน

ในชุมชนแม้ว่าพื้นที่จะเปลี่ยวแต่ก็มีความปลอดภัย ไม่ค่อยมีอันตรายอะไร แต่จะมีอันตรายที่เกิดจากคนนอกบ้าน เช่น จากทหารที่มาจากนอกพื้นที่ เคยก่ออาชญากรรมบ้าง เช่น ฉี่ ทำร้ายร่างกาย (แทงกัน) แต่ไม่ค่อยเกิดขึ้นบ่อย

นอกจากนี้คนในชุมชนก็มีความไว้ใจ ดูแลช่วยเหลือกัน ช่วยดูแลเด็ก ๆ ในชุมชน เป็นหูเป็นตาให้กันและบอกกล่าวกันเมื่อมีภัยอันตรายเกิดขึ้นในชุมชน ซึ่งแตกต่างจากปัจจุบันที่ต่างคนต่างอยู่

ความสัมพันธ์ของผู้คนในชุมชน

ผู้คนในชุมชนมีความร่วมมือ ร่วมใจกันทำกิจกรรมในชุมชนดีมาก เช่น ช่วยกันทำถนน ร่วมงานบุญตามประเพณีต่าง ๆ มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน มีบรรยากาศความสัมพันธ์อย่างอบอุ่น สมาชิกชุมชนรู้จักกันแทบทุกบ้าน ผู้คนมีน้ำใจต่อกัน และมีความไว้วางใจกันค่อนข้างมาก สิ่งที่สะท้อนความไว้วางใจกันนั้นคือ การที่ครอบครัวสามารถทิ้งลูกไว้ที่บ้านได้โดยไม่ต้องกังวลว่าใครจะมาทำอันตราย เพราะเพื่อนบ้านช่วยกันดูแลสอดส่องอันตรายให้ นอกจากนี้ยังมีการช่วยเหลือกันเป็นอย่างดี โดยเฉพาะเวลาเจ็บป่วยจะบอกกล่าวกันและช่วยกันดูแล หากต้องส่งโรงพยาบาลก็จะช่วยกันพาคนป่วยไปส่ง

ผู้นำในชุมชนจะเป็นผู้ทางธรรมชาติ โดยคนในชุมชนให้ความเคารพนับถือ ให้ความศรัทธาผู้อาวุโส และคนที่มีศักยภาพในการทำงานให้ชุมชน

ที่มาของการเกิดพื้นที่สร้างสรรค์ – ไม่สร้างสรรค์ในปัจจุบัน

ปัจจัยที่ทำให้ยังมีพื้นที่สร้างสรรค์อยู่ในชุมชน

1. ทุกคนในชุมชน
 - มีการร่วมแรงร่วมใจจากทุกคนในการดูแลพื้นที่
 - มีการร่วมคิดและร่วมประสานงานกัน ➤ จึงทำให้เกิดลานกีฬาขึ้นมา
 - มีความรู้สึกผูกพัน ➤ มีความรู้สึกเป็นเจ้าของพื้นที่
2. คณะกรรมการ / ผู้นำชุมชน
 - มีความเข้มแข็ง ทำงานร่วมกัน
 - มีการดูแลคนมาเช่าซึ่งเป็นคนนอกพื้นที่
 - มีการประสานงาน และมีคนประสานงานในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน

ปัจจัยที่ทำให้บางพื้นที่กลายเป็นพื้นที่ไม่สร้างสรรค์

1. คนในชุมชน / ในพื้นที่หาประโยชน์ใส่ตนเอง (เห็นแก่ตัว)
 - มีการนำตุ้มมา และบ่อนเข้ามาในชุมชนโดยคนในชุมชน

- สถานที่ที่ไม่สร้างสรรค์เป็นสถานที่ส่วนตัว ทำให้คนอื่นไม่สามารถเข้าไปยุ่งเกี่ยวเพื่อแก้ปัญหาได้

- มีการใช้พื้นที่ในชุมชนแสวงหาประโยชน์จากเด็ก เช่น การขายบริการส่งยาเสพติด

- ไม่มีคนดูแลพื้นที่ต่าง ๆ ในชุมชนที่ชัดเจน และคนในชุมชนก็ช่วยกันดูแลพื้นที่น้อยลง

- ผู้ใหญ่เป็นแบบอย่างไม่ดีแก่เด็ก ในการใช้พื้นที่อย่างไม่สร้างสรรค์ เช่น ที่คาราโอเกะ

2. ครอบครัวในชุมชน

- คนในครอบครัวปล่อยปละละเลยลูกหลาน ไม่ค่อยใส่ใจดูแลลูกหลาน ประกอบกับไม่มีเวลาดูแลลูกหลาน ทำให้มาั่วผสมกันในที่ต่าง ๆ

- ผู้ปกครองไม่อบรมสั่งสอนลูกหลานในทางที่ถูกต้องเหมาะสม และเป็นแบบอย่างที่ไม่ดีแก่เด็กในความดูแล

3. คนนอกพื้นที่

- เข้ามาแสวงหาประโยชน์กับคนในชุมชนอย่างไม่เหมาะสม

- คนนอกเข้ามามากขึ้น จากการที่มี บ้านเช่า / ทาวน์เฮ้าส์ มากขึ้น ทำให้ไม่รู้ว่ามีใครมาเช่าอยู่บ้าง และบางครั้งมาสร้างปัญหาในชุมชน

4. หน่วยงานภายนอก

- หน่วยงานภายนอกไม่เข้ามาดูแลช่วยเหลือปัญหาต่าง ๆ ในชุมชน

- ตำรวจบางคนทำให้เกิดความไม่สร้างสรรค์ในชุมชนเกี่ยวกับยาเสพติด

ความรู้สึกของเด็ก ๆ และครอบครัวในชุมชนที่เข้าค่ายครอบครัวสัมพันธ์

หลังจากได้รับทราบข้อมูลพื้นที่สร้างสรรค์-ไม่สร้างสรรค์

ในชุมชนวัดประหาระปือธรรม

ส่วนนี้เป็นความรู้สึกจากเด็ก ๆ และครอบครัวในชุมชนที่เข้าร่วมกิจกรรมค่ายครอบครัวสัมพันธ์ เมื่อ 24-26 ตุลาคม 2551 เมื่อสมาชิกในค่ายได้รับทราบข้อมูลพื้นที่สร้างสรรค์ – ไม่สร้างสรรค์ แล้วได้มีการแบ่งกลุ่มพูดคุยกันเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในปรากฏการณ์นี้ร่วมกัน หลายคนได้สะท้อนความรู้สึกว่า

“...มีความเสียใจ หดหู่ใจและรู้สึกแย่ ที่ได้รับทราบว่าคุณชุมชนมีพื้นที่ที่ไม่สร้างสรรค์หลายแห่ง... หลายคนรู้สึกเป็นห่วงเด็กและเยาวชนในชุมชน...และหลาย ๆ คนก็ยังดีใจที่ยังมีพื้นที่ที่สร้างสรรค์อยู่ในชุมชน...”

อีกทั้งคนในค่ายส่วนใหญ่ยังสะท้อนว่า “...อยากเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา และร่วมในกระบวนการศึกษาวิจัย” ซึ่งทีมที่ทำวิจัยในชุมชนเองก็มีความรู้สึกที่ “ภูมิใจที่ได้ทำวิจัยเรื่องนี้ขึ้นในชุมชนของเรา”

สิ่งที่อยากให้เกิดขึ้นในชุมชนวัดประหารระบือธรรม

เสียงจากเด็ก ๆ และครอบครัวที่เข้าค่ายครอบครัวสัมพันธ์

1. สมาชิกชุมชนต้องเข้ามามีส่วนร่วม ให้ความร่วมมือ และอยากให้เห็นในชุมชน ทั้งสมาชิกชุมชน ประธานและกรรมการชุมชน เข้ามาช่วยกันมาก ๆ รวมถึงร่วมกิจกรรมกัน ตลอดกิจกรรมที่จัด และหาแนวทางแก้ไขปัญหาด้วยกัน ตั้งแต่ขั้นตอนการหาข้อมูล การวางแผน และการแก้ไข

2. อยากให้ครอบครัวในชุมชนมีความอบอุ่น โดยสร้างความเข้าใจให้ผู้ปกครอง ในการดูแลเด็กร่วมกัน และจัดกิจกรรมสร้างความเข้มแข็งในครอบครัวอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งผู้ใหญ่ในชุมชนต้องแนะนำลูกหลานถึงสิ่งที่ดีและสิ่งที่ไม่ดี

3. อยากให้ชุมชนมีกิจกรรมสำหรับเด็กบ่อย ๆ เช่น กิจกรรมการสอนพิเศษต่าง ๆ (สอนภาษาอังกฤษ สอนกิริยามารยาท) กิจกรรมกีฬา/ออกกำลังกาย และมีพื้นที่กว้าง ๆ ให้เด็กได้มาเล่นร่วมกัน

4. อยากเห็นชุมชนปลอดจากอบายมุข ทั้งยาเสพติด การมั่วสุม และพื้นที่ไม่สร้างสรรค์หมดไปจากชุมชน เช่น จัดให้มีแสงสว่างตามซอย และติดป้ายที่ลานกีฬาว่า ห้ามดื่มสุรา ห้ามมั่วสุมยาเสพติด ห้ามเล่นการพนัน อย่างเด็ดขาด

5. อยากให้มีทีมงานซึ่งเป็นคนในชุมชนเป็นเจ้าหน้าที่ดูแลเกี่ยวกับความปลอดภัยในชุมชน จัดคนตรวจสอบภายในชุมชน มีคนมาดูแลความปลอดภัย และมีตำรวจบ้าน

6. อยากให้ราชการเข้ามาดูแลช่วยเหลือการทำงานของชุมชน

เสียงจากบุคคลสำคัญที่มีบทบาทในชุมชน

1. สมาชิกทุกคนในชุมชนต้องรู้ข้อมูลสถานการณ์ปัญหาพื้นที่ไม่สร้างสรรค์ในชุมชน แล้วมาร่วมพัฒนา

2. สมาชิกทุกคนในชุมชนต้องมีความสามัคคีกัน, รับผิดชอบต่อหน้าที่ เสียสละ ไม่เห็นแก่ตัว และไม่แสวงหาผลประโยชน์เข้าตัวฝ่ายเดียว
3. ผู้นำในชุมชนต้องมีการค้นหาแกนนำที่มีความเข้มแข็ง เสียสละ มีจิตสาธารณะ และเป็นนักประสานงาน
4. เจ้าหน้าที่หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชุมชน ต้องสนับสนุนและให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหา

**รายชื่อทีมนักวิจัยชุมชน
วัดพระสาระบือธรรม**

1. นางอัยการ คุ้มวงศ์
2. น.ส.สุพรรณษา เชิดชูพงษ์
3. นางบุญล้อม เชิดชูพงษ์
4. นางสุจิตต์ รุจิรมย์
5. นางสุภาวรัตน์ จรรยา
6. จ.ส.อ.มนัส สุวรรณพานิช
7. นางปราณี วาสภักดี
8. น.ส.บุญสิตา ประเสริฐทรัพย์
9. น.ส.เบญจรัตน์ ประเสริฐทรัพย์
10. ด.ช.ภูริวัฒน์ สุขสวัสดิ์

รายชื่อทีมที่ปรึกษาจากหน่วยงาน

1. น.ส.นิตยา บุญหนัก ศูนย์บริการสาธารณสุข 3
2. น.ส.จิราภรณ์ ทิพย์ศุภลักษณ์ ศูนย์บริการสาธารณสุข 5
3. น.ส.จรรยาพร กุลอำนวยการชัย ศูนย์บริการสาธารณสุข 9
4. นายเสรีภาพ สมทรัพย์ ศูนย์บริการสาธารณสุข 23
5. น.ส.นันทา พรเดชวงศ์ ศูนย์บริการสาธารณสุข 29
6. นางเพ็ญชีน สุวรรณวงศ์ โรงพยาบาลวชิระ
7. นางทองไพเราะ ปุ๋ยตระกูล มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก
8. น.ส.พันธ์ทิพย์ วัฒนะพรพงษ์สุข มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก
9. นางสุรีย์พร อำนวยมนตรี มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก
10. น.ส.ลดาวัลย์ ปัญตะยัง มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก